

ISSN 2544-8935

REDAKCJA
tel. 662 061 331**GMINA SKRWILNO**Połączyli trzy
miejscowości

str. 2

GMINA RYPINIntegrowali się
w Rypałkach

str. 6

GMINA RYPINPiknikowe szaleństwo
w Kowalkach

str. 7

GMINA BRZUZEPani Edmunda
z Żałego

str. 25

CZWARTEK
17 SIERPNIA 2023

ISSN: 2544-8935

2,99 zł

w tym 5% VAT

nr 33/2023 (414)

CRY**TYGODNIK REGIONU RYPIŃSKIEGO**

Jest umowa na ważną drogę

POWIAT ▶ Jest duża szansa, że najdalej na początku przyszłego roku mieszkańcy Kupna dojadą do Radzik Dużych bez uszczerbku na zdrowiu spowodowanym frustracją wynikającą z uszkodzeń samochodów na dziurawej i błotnistej po opadach deszczu gruntowej drodze

Trzy lata temu rozpoczęły się starania starostwa o jej budowę. Zajął się tym m.in. wicestarosta Piotr Czarnecki, do którego mieszkańcy Kupna kierowali skargi na jej fatalny stan. Pierwszy odcinek został oddany do użytku w czerwcu.

– Drogi stanowią rdzeń infrastruktury każdego regionu, ułatwiając komunikację i rozwój gospodarczy. Dzięki zaangażowaniu instytucji i osób inwestycja

będzie dokończona. Zostanie położona nawierzchnia oparta na utwardzonej emulsji asfaltowej i grysach, zostaną też umocnione pobocza. Projekt przewiduje, że jezdnia będzie miała szerokość 6 metrów, a pobocza metr. To zapewni odpowiednią przestrzeń dla ruchu pojazdów oraz bezpieczeństwo pieszych. Kosztorys budowy drugiego etapu opiewa na kwotę ponad 2,62 mln. złotych. Połowę tej sumy pokrywa

Fundusz Leśny, zaś drugą połowę otrzymaliśmy z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu. Dziękuję posłowi Mariuszowi Kałużnemu za pomoc w zdobyciu środków z Funduszu Leśnego – mówi wicestarosta Piotr Czarnecki.

Dofinansowanie unijne pochodzące z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 to 1,3 mln. zł. W czwartek 10 sierpnia została podpisana umowa między starostwem a Urzędem Marszałkowskim. Powiat Rypiński reprezentowali starosta Jarosław Sochacki, wicestarosta Piotr Czarnecki i skarbniczka Joanna Fabiszewska. Przedstawicielem drugiej strony był wicemarszałek Zbigniew Sosnowski.

W przypadku pozyskania środków na budowę II etapu drogi Radziki Duże – Kupno udało się Piotrowi Czarneckiemu zdobyć fundusze bez uszczuplania budżetu starostwa i UG Wąpielsk. Lokalne samorządy do inwestycji nie dopłacą ani grosza.

Tekst i fot. (jd)

Powiat

Imponujący gmach rośnie w oczach

Nowy budynek Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rypinie coraz bliżej otwarcia! To jedna z istotniejszych obecnie inwestycji Powiatu Rypińskiego, której koszt przekroczy dwa miliony złotych. Jak widać na zdjęciu, nie będą to pieniądze wyrzucone w błoto.

Jak poinformowało Starostwo Powiatowe w Rypinie, trwa remont budynku, który zostanie dostosowany na potrzeby poradni.

– W obiekcie znajdować się będzie m.in. sala do zajęć terapeutycznych, trzynaście gabinetów do zajęć z dziećmi, pomieszczenie gospodarcze, pomieszczenie socjalne, sekretariat, poczekalnia dla dzieci i rodziców, sala konferencyjna oraz archiwum. Wszystko w kompleksie zostanie przystosowane także dla osób niepełnosprawnych – podaje na swoim profilu na Facebooku

Starostwo Powiatowe w Rypinie.

Siedziba poradni zostanie przeniesiona z ul. Dworcowej 11 na ul. Mławską 54 w Rypinie. Koszt całej inwestycji to ponad 2,1 mln. zł, z czego 2 mln. zł samorząd powiatu rypińskiego otrzymał z Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych.

– Już wkrótce ostatni etap, którym będzie wyposażenie obiektu w odpowiedni sprzęt dla Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej – zapowiada samorząd powiatowy.

(ak), fot. Powiat Rypiński

Połączyli trzy miejscowości

GMINA SKRWILNO ▶ W ostatnich dniach lipca odbyło się uroczyste oddanie do użytku odcinka drogowego łączącego trzy miejscowości należące do gminy Skrwilno: Skrwilno, Rak oraz Mościska

Jak podaje Urząd Gminy w Skrwilnie, powitania gości dokonały przewodnicząca KGW Rak Angelika Dębska oraz przedstawicielka najmłodszego pokolenia – Karolinka Targońska. Wydarzenie rozpoczęło mszą świętą polową, podczas której proboszcz Parafii Skrwilno ks. kan. Paweł Waruszewski wygłosił słowo boże, po czym

dokonał poświęcenia drogi i odnowionej przydrożnej figury Matki Bożej. Okoliczniściowe przemówienia wygłosili obecni podczas uroczystości: wicewojewoda kujawsko-pomorski Józef Ramlau oraz prezes Rządowego Centrum Legislacji Krzysztof Szczucki.

Wójt gminy Skrwilno Dariusz Kolczyński słowa podziękowania

skierował do wszystkich zaangażowanych w realizację przedsięwzięcia. Następnie zaproszeni goście, przedstawiciele samorządu oraz mieszkańcy dokonali oficjalnego otwarcia drogi – symbolicznie przecinając wstęgę. Całość wydarzenia zakończona została poczęstunkiem przygotowanym dla wszystkich przybyłych przez

lokalne koło gospodyń wiejskich.

– Inwestycja drogowa pn. „Budowa drogi gminnej w miejscowości Rak” zrealizowana przez Gminę Skrwilno stanowi ważny krok ku lepszemu skomunikowaniu wymienionych miejscowości oraz poprawie komfortu życia mieszkańców. Zadanie zostało zrealizowane w ramach Rządowego Funduszu

Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Wykonawcą inwestycji była firma REMIKOP Sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu. Łączna wartość przedsięwzięcia wyniosła 2.731.823,36 złotych. Dofinansowanie z Polskiego Ładu wyniosło 95 procent – podsumowuje Urząd Gminy w Skrwilnie.

(ak), fot. UG Skrwilno

Gmina Rogowo

Pierwsze doświadczenia za nimi

Justyna, Izabela, Martyna, Jakub i Mikołaj, uczniowie Zespołu Szkół nr 2 im. Unii Europejskiej oraz Zespołu Szkół nr 3 im. Bogdana Chęłmickiego w Rypinie mieli okazję porównać praktykę z teorią podczas stażu zawodowego w Urzędzie Gminy Rogowo.

– Staż obejmował 150 godzin, podczas których uczniowie z branży ekonomicznej oraz grafiki i poligrafii cyfrowej mieli okazję zapoznać się z funkcjonowaniem urzędu i samorządu. Młodzież zdobywała nowe umiejętności praktyczne na

konkretnym stanowisku pracy – wyjaśniają pracownicy UG Rogowo.

Najwyraźniej młodzi ludzie bardzo dobrze poradzili sobie z powierzonymi im zadaniami, gdyż otrzymali podziękowania i upominki od wójta Zbigniewa

Zgórzyńskiego. Staż został zorganizowany w ramach przedsięwzięcia „Nowe umiejętności uczniów drogą do sukcesu” realizowanego przez Starostwo Powiatowe w Rypinie.

(jd), fot. UG Rogowo

Gmina Brzuze

Ku zadowoleniu mieszkańców

W gminie Brzuze trwa sezon na budowę i naprawę dróg. Przybywa również ulicznego oświetlenia, dzięki czemu zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców.

– W Przyrowie została ułożona pierwsza warstwa masy bitumicznej. Do wykonania pozostaje warstwa ścieralna jezdni, oznakowanie, a także pobocza i zjazdy na pola oraz do posesji. Wczesną jesienią przewidziane jest zakończenie prac – informuje Urząd Gminy Brzuze.

W trakcie projektowania jest oczekiwane przez mieszkańców

przedłużenie drogi asfaltowej w Żałem.

W Ostrowitem ustawiane są lampy wzdłuż ścieżki rowerowej i osiedla mieszkaniowego na drodze wiodącej w kierunku Studzianki. Zadanie jest realizowane w ramach rewitalizacji terenów po cukrowni.

(jd)
fot. UG Brzuze

Pospaceruj po grodzisku

GMINA SKRWILNO ▶ Urząd Gminy Skrwilno zachęca mieszkańców i przyjezdnych do przechadzki po usytuowanym nad brzegiem jeziora Skrwilno miejscu, w którym w wiekach IX-X tętniło życie

Ślady wczesnośredniowiecznego grodziska skryte są pod ziemią i dopóki nie zjawiają się tam archeolodzy, a z nimi antropolodzy, historycy i naukowcy z innych dziedzin, nie dowiemy się niczego o budowlach, przedmiotach użytkowych oraz życiu ludzi, którzy byli naszymi przod-

kami. Piśmiennictwa z tego okresu praktycznie nie ma.

– Grodzisko wczesnośredniowieczne w Skrwilnie to obszar, na którym dokonano jednego z najcenniejszych znalezisk XX wieku w Polsce – odkrycia słynnego skarbu skrwileńskiego. Zachęcamy wszystkich pasjo-

natów dawnych dziejów naszej gminy do odbycia wakacyjnego spaceru o charakterze nie tylko historycznym, ale także edukacyjnym. Niezmiernie cieszy nas fakt, iż miejsce, które jeszcze jakiś czas temu było niemożliwe do zwiedzania, dziś ponownie może przyciągać zainteresowa-

nych. Dla osób wybierających się do grodziska po raz pierwszy, w niewaligicznych punktach trasy, Gmina Skrwilno umieściła drogowskie, które powinny być pomocne w dotarciu do wyznaczonego celu – informuje Urząd Gminy Skrwilno.

Teren wczesnośrednio-

wiecznego grodziska został uporządkowany i udostępniony spacerowiczom dzięki wspólnym działaniom nadleśniczego Tomasza Gnapa, który zarządza obiektem oraz wójta Dariusza Kolczyńskiego.

(jd)

fol. UG Skrwilno

Region

Nagrody za witacze do zdobycia

Dożynki za pasem, przygotowania do nich we wszystkich gminach idą pełną parą, więc już niedługo w miejscowościach, w których obchodzone będzie święto plonów, pojawią się witacze. Za najbardziej pomysłowy można dostać nagrodę finansową od Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.

Marszałek Piotr Całbecki po raz piąty zaprasza sołectwa z naszego województwa do udziału w konkursie „Pomysłowy witacz dożynkowy 2023”. – Ideą konkursu jest kultywowanie tradycji oraz aktywizacja mieszkańców do wspólnego działania i kreowania wizerunku swojej miejscowości – wyjaśnia organizator.

Uczestnikami mogą być sołectwa zgłoszone do konkursu przez wójta lub burmistrza. Gmina może

wybrać tylko jedno sołectwo, które zgłosi jeden witacz. Podstawowe materiały wykorzystane przy budowie dekoracji powinny być związane ze świętem plonów. Warto więc użyć kłosów, ziarna, warzyw, owoców, kwiatów. Na witaczu należy umieścić nazwę miejscowości i rok sporządzenia ozdoby. Dożynkowe kompozycje powinny być zlokalizowane w widocznym i bezpiecznym dla ruchu pojazdów miejscu. Organizator wyklucza wy-

korzystanie żywych zwierząt.

Komisja konkursowa będzie brała pod uwagę m.in. jakość i rodzaj użytych materiałów, walory estetyczne, technikę wykonania, kolorystykę, różnorodność użytych elementów, oryginalność formy i rozwiązań konstrukcyjnych oraz promocję witacza na stronie internetowej gminy.

Na laureatów czekają nagrody, które zasilą budżet zwycięskich sołectw. Za I miejsce będzie można

dostać 3 tys. zł, za II – 2 tys. zł, za III – 1 tys. zł.

Zgłoszenia do konkursu należy dokonać pocztą tradycyjną na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, Departament Rolnictwa i Geodezji, Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń, z dopiskiem „Konkurs Pomysłowy witacz dożynkowy 2023”, do 26 września tego roku. Szczegółowe informacje na temat organizacji konkursu można uzyskać pod

nr. Telefonu: 56 62 15 934.

Regulamin i formularz zgłoszeniowy są do pobrania na stronie: <https://www.kujawsko-pomorskie.pl>. Można je znaleźć korzystając ze ścieżki: menu tematyczne – rolnictwo i obszary wiejskie lub przy pomocy wyszukiwarki dostępnej na stronie Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Tekst i fot. (jd)

Mała retencja kluczem gospodarki wodnej

WYWIAD ▶ Lasy są niezwykle ważnym elementem naturalnego obiegu i magazynowania wody. Wszystkie warstwy lasu, niczym gąbka, przechwytują i zatrzymują wodę pochodzącą z opadów, by następnie powoli uwalniać ją w okresie suszy. O małej retencji porozmawiamy z Jarosławem Molendowskim, Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

– **Panie dyrektorze, zaczniemy od początku, czym w ogóle jest retencja?**

– Najprościej mówiąc, to magazynowanie wody opadowej na powierzchni ziemi, w gruncie oraz w zbiornikach naturalnych i sztucznych. Sięgając po język nieco bardziej związany z biologią i przyrodą, można zaś powiedzieć, że retencja to zdolność do gromadzenia zasobów wodnych i przetrzymywania ich przez dłuższy czas w środowisku biotycznym i abiotycznym. Wyróżniamy m. in. retencję szaty roślinnej, retencję glebową i gruntową, śnieżną, depresyjną, zbiorników i cieków wodnych.

– **Czyli mamy rozumieć, że lasy nieustannie gromadzą wodę?**

– Lasy są potężnymi rezerwuarami wody, chroniącymi nas przed suszami, powodzią i nadmiernym odpływem wód. Zmiany zachodzące w przyrodzie w ostatnich dziesięcioleciach sprawiły jednak, że konieczna jest pomoc, by na nowo przyroda gromadziła wodę. Na przykład pojawiające się w sezonie letnim nagłe i obfite opady deszczu prowadzą często do niekontrolowanych wezbrań rzek, lokalnych podtopień, a nawet powodzi. Część wody opadowej może zostać zgromadzona i zatrzymana m. in. w istniejących na terenach leśnych zbiornikach. Retencjonowanie wody w okresach jej nadmiaru jest równie ważne jak jej zatrzymywanie w okresach suszy.

– **Na czym polega mała retencja, która jest szczególnie ważna dla lasów?**

– Istotą małej retencji jest spowalnianie odpływu wody z terenów leśnych. W jej ramach nie buduje się dużych obiektów hydrotechnicznych w postaci tam czy też dużych zbiorników wodnych. Koncentruje się natomiast na spowalnianiu odpływu wody, naśladując przy tym przyrodę. Obiekty małej retencji budowane są z kamieni, ziemi, drewna czy wikliny. Taką funkcję spełniają zbiorniki retencyjne, zastawki na ciekach wśród bagien i łąk, ale też naturalne mokradła i obszary wodno-błotne.

– **Jak zmiany klimatyczne wpływają na gospodarowanie wodą w leśnictwie?**

– W procesie adaptacji do zmian klimatu istotne jest to, jak gospodarujemy wodą. Las jako ekosystem powinien być przygotowany zarówno na okresy jej nadmiaru jak i niedoboru. Dlatego od ponad 20 lat Lasy Państwowe realizują działania związane z małą retencją, zarówno na nizinach jak i w górach, dostosowując rozwiązania do warunków panujących na danym terenie. Dzięki temu, że Lasy Państwowe zarządzają lasami na obszarze prawie całej Polski, możliwe jest prowadzenie działań na większą skalę, w wielu miejscach jednocześnie.

– **Czy poprzez realizację projektu małej retencji można poprawić walory przyrodnicze lasu?**

– Polskie lasy charakteryzuje duża różnorodność biologiczna, są dobrze zagospodarowane i otwarte dla odwiedzających je turystów. Realizacja projektów małej retencji nizinnej bardzo mocno przyczyniła się do poprawy walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Było i jest to możliwe dzięki wykorzystaniu funduszy europejskich, a także pracy wielu leśników.

– **Czy RDLP w Toruniu korzysta z możliwości udziału w projektach małej retencji nizinnej?**

– Realizacji właśnie tych wyżej wymienionych celów służył projekt

małej retencji nizinnej zrealizowany przez 177 nadleśnictw z obszaru całej Polski. W ramach projektu leśnicy zrealizowali cały szereg działań mających na celu zwiększenie ilości retencjonowanej wody na terenach leśnych. Dzięki nim powstało wiele obiektów hydrotechnicznych, wiele miejsc też zostało przywróconych naturze. Efektem przeprowadzonych działań było również zachowanie chronionych siedlisk, którym z powodu niedoboru wilgoci groził bezpowrotny zanik. Dziś odradzające się torfowiska, mokradła i bagna urozmaicają krajobraz, przede wszystkim jednak wzbogacają ekosystem. Celem realizowanych projektów jest wzmocnienie odporności na zagrożenia związane ze zmianami klimatu w nizinnych ekosystemach leśnych. Podejmowane działania ukierunkowane są na zapobieganie powstawaniu lub minimalizację negatywnych skutków zjawisk naturalnych takich jak: niszczące działanie wód wezbraniowych, powódzie i podtopienia, susza i pożary. Cele te zostaną osiągnięte poprzez realizację kompleksowych działań polegających na zabezpieczeniu lasów przed kluczowymi zagrożeniami związanymi ze zmianami klimatycznymi. Obejmują one rozwój systemów małej retencji oraz przeciwdziałanie nadmiernej erozji wodnej na terenach nizinnych. 17 z 28 jednostek Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu

w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz 2014-2020 wzięło udział w projektach współfinansowanych ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

– **W związku z powyższym, jakimi efektami tych działań mogą pochwalić się leśnicy toruńskiej dyrekcji?**

– Jednym z największych projektów retencyjnych zrealizowanych w okresie 2007-2013, w którym ratowano cenne przyrodniczo miejsca na terenie RDLP w Toruniu, był projekt Nadleśnictwa Runowo w rejonie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Torfowisko Messy – wyjątkowego obszaru mokradeł, powstałego po zanikłym jeziorze. W ramach programu małej retencji dokonano renaturyzacji rzeki Orli na odcinku 8 km oraz przebudowy urządzeń melioracyjnych na użytkach zielonych. Wraz z gruntowną przebudową koryta Orli wykonano rów przerzutowy o długości 0,9 km, przepusty i zastawki oraz rowy doprowadzające wodę do leśnych oczek. Działania te zatrzymały proces osuszania tego cennego przyrodniczo terenu, uchroniły naturalny stan torfowisk, łąk i pastwisk oraz odbudowały zniszczone i pozbawione wody koryto rzeki Orli. Zaś w perspektywie finansowej 2014-2021 jednym z najciekawszych projektów, który w chwili obecnej jest w trakcie realizacji, jest projekt

Nadleśnictwa Gołębki, polegający na wykorzystaniu wody z kopalni kruszywa wapiennego, obecnie przesyłanej wprost do rzeki Noteć, do nawadniania terenów leśnych oraz wypełniania istniejących i nowo budowanych zbiorników retencyjnych. Doprowadzenie wody do obszarów leśnych nastąpi poprzez system rowów i rurociągów, które będą spełniać również rolę retencjonowania wody. Działania powyższe pozwolą na odtworzenie dawniej istniejących zbiorników wodnych w Leśnictwie Szczepanowo. Dodatkowo wybudowany zbiornik wstępny będzie pełnił funkcję osadnika i separatora substancji ropopochodnych.

– **Czyli panie dyrektorze, mała retencja to wielka sprawa?**

– Dobrze nawodnione lasy i mokradła są ostoją różnorodności biologicznej. Tereny położone wokół zbiorników wodnych oraz obszary podmokłe stanowią przyjazne środowisko do rozwoju rzadkich gatunków zwierząt i roślin, wzbogacając nasze otoczenie przyrodnicze. Zatem woda w lesie (i nie tylko) cieszy oczy. Małe oczka wodne i większe zbiorniki, kaskadowe lub o nieregularnych kształtach, urozmaicają monotonne niekiedy leśne krajobrazy i nierzadko stają się lokalną atrakcją turystyczną. Na koniec należy dodać, że projekty, które wpisują się w tzw. małą retencję nizinną na obszarach leśnych, są inwestycjami potrzebnymi w dobie postępujących zmian klimatycznych. Każda ilość zretencjonowanej wody jest bardzo ważna i wpływa korzystnie zarówno na ekosystemy leśne jak i występujący tam świat zwierząt. Zrównoważone leśnictwo polega między innymi na dostosowywaniu się do ciągłych zmian zachodzących w lesie. Leśnicy muszą więc przewidywać przebieg procesów przyrodniczych i ich skutki. Jest to bardzo trudna praca, gdyż nie sposób przewidzieć efekty. Zawsze jednak działamy tam, gdzie jesteśmy w stanie zapobiegać negatywnym skutkom różnych procesów lub przynajmniej możemy ograniczać ich konsekwencje.

(artykuł sponsorowany)
fot. Nadleśnictwo Gołębki

DOŻYNKI

Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
Archidiecezji Gnieźnieńskiej,
Powiatu Inowrocławskiego,
Miasta Inowrocław
i Gminy Inowrocław

KUJAWY
POMORZE

27 sierpnia 2023 r. | INOWROCŁAW | Aeroklub Kujawski

UROCZYSTOŚCI GŁÓWNE

- 10:45 **Przemarsz Korowodu Dożynkowego**
- 11:00 **Uroczysta Msza Święta Dożynkowa**
pod przewod. Abp. Wojciecha Polaka,
Prymasa Polski, Metropolity Gnieźnieńskiego
- 13:00 **CZĘŚĆ OFICJALNA:**
- odegranie hymnu państwowego
- powitanie gości i wystąpienia
- ogłoszenie wyników konkursów
dożynkowych

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

- 9:00 **Konkursy** o nagrodę Marszałka
na najładniejsze wieńce dożynkowe
- 9:15 **Rowerowy rajd dożynkowy**
- 10:30 **Otwarcie kermasu** *Wieś żywi miasto*
Wystawa maszyn rolniczych
retro oraz współczesnych
- 13:30 **Wyścigi traktorów**
Pokazy służb mundurowych
- 13:30 **Kujawski Maraton Dożynkowy:**
- kermasz rękodzieła ludowego
- pokazy Kół Gospodyń Wiejskich
- przegląd kapel ludowych
- prezentacje ginących zawodów
- animacje, zabawy i konkursy
- warsztaty tematyczne
- 18:00 **Koncert zespołu Żuki**
- 19:00 **Gwiazda wieczoru URSZULA**

Organizatorzy:

Piotr Ciałbecki
Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Elżbieta Piniewska
Przewodnicząca Sejmiku
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Wojciech Polak
Metropolita Gnieźnieński
i Prymas Polski

Miasto Inowrocław

Powiat Inowrocławski

Gmina Inowrocław

Partner wspierający:

Toruńska Agencja
Rozwoju Regionalnego S.A.

Patronat medialny:

KUJAWY
POMORZE.info

TVP3
BYDGOSZCZ

PIK
POLSKIE RADIO

pomorska

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Integrowali się w Rypałkach

GMINA RYPIN ▶ Piękna pogoda sprzyjała wszystkim, którzy bawili się na festynie rodzinnym, który odbył się w sobotę 12 sierpnia w Rypałkach Prywatnych

Od kilku lat na placu przed remizą miejscowej jednostki OSP odbywa się festyn rodzinny dla lokalnej społeczności. Piękna letnia pogoda sprzyjała dobrej zabawie na świeżym powietrzu. Mnóstwo atrakcji przygotowano zwłaszcza dla najmłodszych. Oczywiście nie mogło zabraknąć dużej dmuchanej zjeżdżalni, czyli ulubionej atrakcji dzieci. O dobre samopoczucie i rozrywkę dla najmłodszych uczestników im-

prezy zadbali profesjonalni animatorzy. Nie zabrakło licznych zabaw, konkursów i konkurencji. Śmiechom, piskom i radości nie było końca.

– Cieszę się, że mieszkańcy oraz dzieci tak dopisali i mogliśmy wspólnie bawić się podczas festynu rodzinnego – mówi sołtys Marek Pankowski. – Baliśmy się o pogodę, ale na szczęście nam dopisała. To doskonała okazja żeby spotkać się w większym

gronie, porozmawiać, potańczyć i wspólnie pobiesiadować. Pracujemy dużo i ciężko, dlatego każdy z nas od czasu do czasu zasługuje na chwilę odpoczynku. Serdecznie dziękuję wszystkim zaangażowanym w organizację dzisiejszego festynu.

Organizatorzy zadbali także o podniebienia wszystkich uczestników zabawy. Na głodnych czekała pyszna kiełbasa z grilla. Członkinie miejscowego koła gospodyń wiejskich przygotowały sporo słodkości. Była też wata cukrowa, po której ustawiały się kolejki dzieci. Wyjątkową atrakcją była możliwość przejażdżki bryczką. W organizacji festynu pomagali też druhowie z OSP Rypałki.

– Staramy się nie tylko dbać o bezpieczeństwo mieszkańców gminy, miasta i powiatu, ale także angażujemy się w sprawy naszej wsi. Dlatego chętnie włączamy się w różnego rodzaju wydarzenia. Praca strażaka ochotnika to tak naprawdę służba społeczna i poświęcenie się innym. Zawsze można na nas liczyć – dodaje prezes Wojciech Czapliński.

Tekst i fot. (AdWo)

Piknikowe szaleństwo w Kowalkach

GMINA RYPIN ➤ W słoneczny piątek 11 sierpnia w Kowalkach odbył się coroczny piknik dla mieszkańców wsi. Nie zabrakło atrakcji dla najmłodszych, rodzinnej atmosfery, a przede wszystkim dobrej zabawy

Kowalki to obecnie jedna z ładniejszych wsi gminy Rypin. Kilka lat temu park w centrum miejscowości został zrewitalizowany i zyskał nowe oblicze. Wybudowano fontannę, miejsce na ognisko, kładkę, oświetlenie oraz ścieżki. Zamontowano również ławki, oznaczono trasę nordic walking i posadzono rośliny. To ulubione miejsce relaksu, odpoczynku i spotkań dla mieszkańców. Wieś słynie też z organizacji świetnych imprez.

– Dzięki wspólnemu zaangażowaniu pań z KGW oraz rady sołectwa i strażaków z OSP sprawiliśmy przyjemność dzieciom – mówi sołtys Renata Kopaćewska. – Piknik jest okazją do spotkania się i miłego spędzenia czasu w gronie rodziny, sąsiadów i znajomych. Mile zaskoczyła nas frekwencja. Cieszy fakt, że mieszkańcy chętnie uczestniczą w życiu wsi.

Podczas pikniku atrakcji dla dzieci było co niemiara: tatuaże, warkoczki, bańki mydlane, dmuchańce. Czas milusińskim umiłałi profesjonalni animatorzy gier i zabaw.

– Do wspólnej zabawy nie trzeba było nikogo namawiać – przyznaje animator Marta Fijałkowska. – Wiele emocji dostarczyło przeciąganie liny. Dzieci z entuzjazmem brały też udział

w zabawach z chustą animacyjną oraz rywalizowały w licznych konkursach.

We wsi prężnie działa jednostka ochotniczej straży pożarnej. Dlatego podczas pikniku

nie mogło zabraknąć strażaków ochotników, którzy przygotowali dla dzieci tor przeszkód.

– Było nam niezmiernie miło, że mogliśmy dołączyć do grona organizatorów pikniku – mówi Mateusz Orędownski, wiceprezes OSP Kowalki. – Każde dziecko, które ukończyło tor, otrzymało nagrodę i dyplom. Staramy się zachęcać najmłodszych do wstępowania w nasze szeregi.

Panie z KGW serwowały kiełbaski z grilla, pyszne gofry oraz pajdy chleba ze smalcem i ogórkiem. Była też wata cukrowa, lody i zimne napoje. Organizacja imprezy była możliwa dzięki pieczędom z funduszu sołectwa. Zabawa w wyśmienitej atmosferze trwała do zachodu słońca. Oprawę muzyczną podczas pikniku zapewnił mieszkaniec wsi – DJ Mariusz Bolechowicz.

Tekst i fot. (AdWo)

Dziękowali opiekunom osób starszych

GMINA ROGOWO ➤ 7 sierpnia obchodzony jest Dzień Pracownika Opieki nad Osobami Starszym, święto ludzi, którzy związali swoje zawodowe życie z pomaganiem seniorom

W gminie Rogowo z okazji Dnia Pracownika Opieki nad Osobami Starszymi we wtorek 8 sierpnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował spotkanie, podczas którego podziękowano opiekunom za ich zaangażowanie w tę niełatwą pracę.

– Zawód, który państwo wykonujecie, to właściwie służba, o ogromnej wartości społecznej. To zaszczyt móc dziś państwu podziękować za trud, często wieloletnie oddanie i cierpliwość w codziennej pracy – zwróciła się do

zebranych Milena Grudzińska, kierowniczka GOPS-u.

– Opiekunka środowiskowa to zawód wymagający pasji, siły oraz empatii. Ze względu na sytuację demograficzną kraju i starzenie się społeczeństwa zapotrzebowanie na takie osoby stale rośnie – podkreślają pracownicy Urzędu Gminy Rogowo.

W Starym Kobrzyńcu od niecałego roku działa Dzienny Dom Pobytu Senior+. Uczestnicy przez 8 godzin dziennie mają zapewnioną opiekę, różnorodne zajęcia i posił-

ki Dzięki temu mogą rozwijać swoje pasje, nawiązywać bliższe relacje z innymi ludźmi. Tego rodzaju placówki są dobrym remedium na nudę i wykluczenie. Bardzo wiele zależy w nich od pracowników. Jeśli są zaangażowani, cierpliwi, otwarci na drugiego człowieka – bycie w takim domu jest dla seniorów wręcz terapią.

– Fachowa opieka kierowniczk, opiekunów, animatorki, pielęgniarki, rehabilitanta czy psychologa zapewnia pensjonariuszom Dziennego Domu Pobytu

Senior+ poczucie bezpieczeństwa i wsparcie. Dodatkowym wsparciem dla osób niesamodzielnych jest pomoc asystenta osoby z niepełnosprawnościami, który ułatwia podopiecznemu załatwianie spraw urzędowych czy życiowych. Ważną osobą w Starym Kobrzyńcu jest kierowca pan Kazimierz. Dobrze zna potrzeby i wymagania naszych podopiecznych, stara się jak może sprostać ich oczekiwaniom. Opieka to praca dla drugiego człowieka. Bez wątpienia opiekunowie seniorów to osoby

wyjątkowo cierpliwe i troskliwe, które w swojej pracy wykazują się dużym zaangażowaniem. Okazują wiele ciepła, dbają o seniorów jak o bliskich – dzielą się swoimi obserwacjami urzędnicy z gminy Rogowo.

Podczas spotkania opiekunowie starszych osób otrzymali kwiaty od kierowniczki GOPS-u Mileny Grudzińskiej, sekretarz Anny Ostrowskiej i skarbniczki Elżbiety Motylewskiej.

(jd), fot. UG Rogowo

Pani Edmunda z Żątego

GMINA BRZUZE ▶ Podczas pikniku seniorów w Długiem, który się odbył w czwartek 3 sierpnia, złożono życzenia i zaśpiewano „100 lat” Edmundzie Dytrych, obchodzącej tego dnia 90. urodziny, która od początku, czyli od ponad 15 lat, uczestniczy w corocznej imprezie Wiek Seniora – Wigor Juniora organizowanej w gminie Brzuze

Zapytaliśmy solenizantkę jak przebiegło jej życie i jak wygląda obecnie. Starsi ludzie, którzy przecież pamiętają czasy jakich młodszy nie było dane poznać, są kopalnią wiedzy o przeszłości. Warto z nimi rozmawiać, bo można wiele dowiedzieć się o życiu w trudnych, powojennych latach.

– Sama wychowałam syna, mąż umarł młodo. Dawałam sobie radę, gotowałam po weselach, po imprezach, kolonie brałam,

na których jeść dzieciom szkodziłam. I śpiewałam. Muzyka to moje hobby. Byłam zdolna do wszystkiego i pracowita bardzo. Sama musiałam o siebie zadbać, nie byliśmy bogaci. Jak syn był mały, mieszkaliśmy jeszcze z rodzicami. Oni mi go pilnowali, a ja pracowałam u ludzi. Samego bym go nie zostawiła – opowiada nam Pani Edmunda.

– Mama mi kupiła mały domek od gminy. Był w nim poko-

ik i kuchenka. To było w takich barakach, które sprzedawali. Potem dobudowałam sobie pokój i łazienkę, i ogrodziłam wszystko. Dawałam sobie radę. Życie w tamtych czasach było ciężkie, nie było tak jak teraz, że dzieci dostają. Ja musiałam sama na wszystko zarobić. Syna wykształciłam, poszedł do technikum, trzeba było dać mu wyprawkę. Teraz jest w Niemczech, tam pracuje. Jak przyjedzie, to mi zawsze

trochę pomoże. Gdy wróci do kraju, będzie się mną opiekował. Mam rentę, opiekunka z gminy przychodzi we wtorek i czwartek na dwie godziny, to mi zakupy zrobi, mieszkanie trochę sprzątnie, zimną węgiel przyniesie. A jak wszystko mam już w domu, to sobie dam radę. Na tych imprezach jestem od początku, (chodzi o piknik Wiek Seniora – Wigor Juniora – red.) mnie to lubią w gminie – dodaje solenizantka.

– Śpiewam od małości. W kościele, gdy miałam 12 lat, do teraz. Jestem bardzo religijna, do kościoła chodzę co niedziela. O kulach, ale mam blisko – opowiedziała w skrócie swoją historię Edmunda Dytrych.

Na wspomnianym pikniku seniorów pani Edzia, jak mówią na nią w gminie, zajęła I miejsce w konkursie wokalnym Brzuskie Słowiki.

Tekst i fot. (jd)

Region

Będzie kontynuacja domowej teleopieki

W czwartek 10 sierpnia Marszałkowski Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zaprosił do Torunia przedstawicieli wszystkich gmin w regionie, aby porozmawiać o kontynuacji programu teleopieki domowej opartego na bransoletkach życia. Obecnie jest nim objętych 3 tysiące starszych osób z województwa kujawsko-pomorskiego.

Bransoletki życia są wyposażone w przyciski alarmowy, czujnik upadku, GPS, mierzą tętno i kroki. Dzięki urządzeniu starsze osoby są przez 24 godziny na dobę pod opieką ratowników medycznych z telecentrum w Toruniu. W razie zagrożenia życia czy

zdrowia, dzięki tym odpowiednio skonfigurowanym smartwatchom nadejdzie pomoc, nawet wtedy, gdy jego właściciel czy właścicielka straci przytomność. To tanie, proste i bardzo potrzebne rozwiązanie.

– Wiemy, że właśnie ten ro-

dzaj wsparcia seniorów jest właściwy i oczekiwany. Bransoletki życia to poczucie bezpieczeństwa, zachowana na dłużej samodzielność i sprawność. Dlatego zdecydowaliśmy, że program będzie kontynuowany w latach 2024-2026 – wyjaśnia marszałek Piotr

Całbecki.

Adresatami tej, zyskującej sobie coraz większą popularność, formy wsparcia są przede wszystkim mieszkający samotnie seniorzy. Pierwszeństwo w otrzymaniu bransoletki mają starsi ludzie o niskich dochodach, a także

komatanci i osoby represjonowane.

W powiecie rypińskim z bransoletek życia korzysta 56 osób: 8 z gminy Brzuze, 7 z gminy Rogowo, 24 z Rypina, 11 z gminy Rypin, 6 z gminy Wąpielsk.

Tekst i fot. (jd)

Handel po staremu

XIX WIEK ▶ Na terenie ziemi dobrzyńskiej wciąż aktualna jest tradycja jarmarków. Mają one już inny charakter niż kiedyś. Nie znajdziemy tam zwierząt, mniej jest rolników, więcej chińszczyzny. Nawet ludzie kupują mniej, ale wciąż widać, że są one miejscem spotkań, wymieniań plotek, ponarzekań lub pochwalenia się. Jak wyglądał handel na ziemi dobrzyńskiej przed ponad wiekiem? Dość podobnie

Oskar Kolberg opisał typowy obraz jarmarku dobrzyńskiego. W tamtych czasach ostoją handlu byli Żydzi. Handlowali wszystkim i to niekoniecznie dobrej jakości. – Chuderlawa twarz o zapadłym, błyszczącym oku, przedzielona wyrazistym nosem, zakończona ryżą brodą i pejsami. Postać chwiejąca się na cienkich nogach, dziurawe niebieskie pończochy, pantofle, kubraczek nankinowy tak został ubłocony i brudny, że bez świeżości jest i barwy – tak opisywano ówczesnego, typowego żydowskiego handlarza. Oprócz jarmarków obwoźni żydowscy kupcy odwieźdali także gospodarstwa, niejako po drodze. Sprzedawali nici, igły, tasiemki. Wszystko tanie i niskiej jakości. Ale dla mieszkańców wsi był to jeden z nielicznych momentów, by zrobić zakupy. Trudno było o sieć sklepów na literę D, która opanowała obecnie całą Polskę.

Stałym elementem handlu było targowanie się. I to nie prawda, że tylko Żydzi byli w tym mistrzami. Z opowieści Kolberga wynika, że dorównywały im wiejskie gospodynie. – A toć mój jedyny, bida ciężka, na stodole wola nie ma! – cytuję rozmowę handlową gospodyni z Żydem Kolberg. – Nu! Co tu gadać Jakubowa. Pan Bóg da, to urodzi się i za-

placita. Przecie Jakub takie dobre chłop – odpowiadał Żyd. – A wy jaka jesteście gospodyni! Aj waj!

Jak widać kupcy godzili się czasem na sprzedaż na kredyt. Dlaczego? Sprzedane towary nie były wiele warte, ale używano coś więcej – wdzięczność i polecenie innym klientom. Jeszcze ważniejsza była rozmowa przy wódce, która następowała po akcie handlu. Kupiec dzięki temu zdobywał całe mnóstwo informacji o wsi, jej mieszkańcach i ich potrzebach.

Na jarmarkach było podobnie. Proces targowania się był za to łatwiejszy dla klientów, ponieważ liczba sprzedawców była większa. Niestety Żydzi byli solidarni w handlu i nie schodzili poniżej wcześniej wspólnie ustalonych kwot. Jarmarkom towarzyszył zazwyczaj jazd wozów z całej okolicy. Handlowano z ziemi lub też z ręki. Na jarmark trzeba było ubrać się lepiej niż na co dzień. Najtrudniejszym do dostania towarem były dobre buty. Podkreślamy słowo „dobre”, ponieważ w Dobrzyniu czy Rypinie było mnóstwo żydowskich szewców, ale ich towary nie należały do czołówek. Do tego na jarmarkach sprzedawano je po wysokich cenach. Co ciekawe sami szewcy byli biedni, a największy zysk trafiał w ręce pośredników.

Terminy jarmarków wywodziły się jeszcze z czasów średniowiecznych i trwały siłą tradycji, i przyzwyczajenia. Tym co towarzyszyło targom nawet bardziej niż dziś, był rwetes rozmów: – Marysię oszołomił zupełnie krzyk, głośnie rozmowy w jidysz. Słychać było także hebrajski mniej lub bardziej poprawny polski, a niekiedy i bezbłędną polszczyznę – czytamy we wspomnieniach Teresy Małkowskiej-Chwiejczak.

W książce pt. „Z jarmarku” autor doskonale opisuje emocje jakie towarzyszyły udawaniu się do tej „świątyni handlu”. – Człowiek, kiedy wybiera się na jarmark, jest pełen nadziei. Spodziewa się znaleźć tam jakieś nadzwyczajne towary. Leci więc na ten jarmark jak strzała z łuku. Mknie jak szalony. Nie zaczepiajcie go wtedy. On nie ma czasu! Gdy wraca z jarmarku, wie już, co kupić. Wtedy ma czas. Może już ochłonąć, może też zdać relację ze swoich osiągnięć. Może opowiadać powolutku, nie śpiesząc się, o wszystkim. Z kim się na jarmarku spotkał, co widział i co słyszał. Prawda jednak nie przedstawia się dokładnie tak: kiedy mówi się „z jarmarku”, to ma się na myśli drogę powrotną albo wrażenia wyniesione z wielkiego jarmarku.

(pw)

XX wiek

Początki czterech kółek

Jak zaczęła się historia polskiej motoryzacji? W drobnym akcencie historycznym tych dziejów odegrał rolę powiat lipnowski.

W 1908 roku grupa zapaleńców stworzyła Towarzystwo Automobilistów Królestwa Polskiego. Jednym z pierwszych członków był Antoni Borzewski, właściciel Ugoszcza w powiecie rypińskim. W 1912 roku wydano pierwszą mapę samochodową Królestwa Polskiego, a pierwszy rajd liczył 282 wiorsty.

W dniach 26-29 czerwca 1914 roku automobilści urządzili rajd na trasie: Warszawa – Włocławek – Ciechocinek – Lipno – Kikół – Chrostkowo – Sosono – Gójsk – Warszawa. Łącznie trasa liczyła 1139 wiorst. Na starcie stanęło 7 samochodów. Przedostatniego dnia zawodów w odległym Sarajewie

dokonano zamachu na następcę tronu Austro-Węgier. To wydarzenie spowodowało wybuch I wojny światowej.

Najciekawsza jest jednak informacja o celu rajdu. Czytamy, że miał on na celu „stwierdzenie, jakiego typu samochody są najbardziej odpowiednie dla naszych dróg”. Nasze drogi były wówczas niemal wyłącznie gruntowe. Tylko w miastach można było liczyć na lepszej jakości nawierzchnię. Jeszcze ciekawsze było to, że uczestnicy rajdu nie otrzymywali zbyt wielkich nagród. Były to specjalne żetony, które umieszczano w kolekcji.

(pw), fot. ilustracyjne

XX wiek

Wiejski zamach stanu

Sołtys to ważna persona we wsi. Dziś niestety nie ma zbyt wielu chętnych na tę funkcję. Każdy jest zabiegany i zapracowany. Dawniej bycie sołtysiem było wyróżnieniem, ale zaufanie ludzi można było równie szybko stracić. Odwołanie sołtysa odbywało się w naszych okolicach z pewnym stałym rytuałem.

Na ziemiach zaboru rosyjskiego sołtys był organem wykonawczym gminy. To oznacza, że miał większe uprawnienia niż obecnie. To on nakładał kary, w tym nawet kary aresztu lub robót publicznych. Odpowiadał za porządek we wsi. Sołtysa wybierało zgromadzenie mieszkańców. Ono mogło go także odwołać, ale u nas czyniono to po cichu. Tak, aby sołtys dowiedział się o planowanym wiejskim zamachu stanu jak najpóźniej.

Po domach rozsyłano wiadomość, tzw. kulę, w której to umawiano się na spotkanie wiejskie konkretnego dnia. Kula miała formę zakrzywionej laski. Był to więc „wiejski sms”. Kula na stałe była u sołtysa, ale gdy chciano go obalić, ktoś szybko wyrabiał

z kawałka kija kolejną kulę. Celem zebrania był wybór nowego sołtysa. Oczywiście było to głosowanie nieoficjalne. Chodziło o wybranie najsilniejszego konkurenta i później zorganizowanie już oficjalnego zebrania. Tak oto opisano całe podejście chłopów do odsuwania sołtysa.

„Gdyśmy nowego sobie obrałi, a stanęli z dawnym, to zrazu gromada cicho tylko szepce. Ale gdy już zagrzeje, to i wszystko w oczy powie! Odbiera od sołtysa dawnego papiery i te papiery oddaje do rąk nowemu.” Na początku XX wieku sołtysi byli raczej młodzi. Gromada we wsi wiedziała, że młodą osobą łatwiej sterować, a kto by chciał mieć nad głową silny charakter?

(pw)

Rycerze z basenu Morza Śródziemnego

ŚREDNIOWIECZE ▶ Tym razem przybliżamy historię innego zakonu rycerskiego – Suwerennego Rycerskiego Zakonu Szpitalników Świętego Jana z Jerozolimy, z Rodos i z Malty czyli joannitów. Co ciekawe zakon istnieje do dziś

Siedziba joannitów znajdowała się m.in. na wyspie Rodos

Suwerenny Rycerski Zakon Szpitalników Świętego Jana z Jerozolimy, z Rodos i z Malty powstał jeszcze przed I krucjatą. Jego początki sięgają nieformalnego bractwa, zawiązanego przy szpitalu św. Jana Chrzciciela, który został założony przez mieszczan z włoskiego małego państwa Amalfi w 1070 roku. Było to bractwo zakonne pod wodzą charyzmatycznego, półlegendarnego, a dziś błogosławionego brata Gérarda. W czasie pierwszej krucjaty szpital okazał się bardzo przydatną instytucją; istniejące przy nim bractwo przekształciło się w zakon rycerski, który w 1113 roku został oficjalnie uznany przez papieża Paschalis II. W odróżnieniu od Krzyżaków zakon joannitów – podobnie jak templariuszy – miał od początku charakter międzynarodowy i przyjmowano do niego wszystkich szlachetnie urodzonych rycerzy katolickich, bez względu na ich narodowość.

Władcy Królestwa Jerozolimskiego, powstałego na bazie

sukcesów pierwszej krucjaty, nałożyli na joannitów, dla odciążenia jednostek liniowych, obowiązek strzeżenia bezpieczeństwa wewnętrznego w nowym państwie. Joannici rozpoczęli w tym czasie budowę całej sieci warowni i zamków na terenie Palestyny. Wśród nich była ogromna warownia-szpital Margat, która stała się później oficjalną siedzibą zakonu. W 1144 roku Rajmund II, hrabia Trypolis, oddał szpitalnikom zamek Krak des Chevaliers. Zakon uzyskał w tym czasie także szereg przywilejów i dóbr w całej chrześcijańskiej Europie, w której powstała sieć jego komandorii, również w Polsce.

Po upadku Jerozolimy joannici przenieśli swój główny szpital do Akki, a siedzibę do Margat. Po zdobyciu Akki przez Mameluków i upadku Królestwa Jerozolimskiego w 1291 roku. Zakon przeniósł się razem z templariuszami na Cypr. Po likwidacji zakonu templariuszy papież przekazał większość ich dóbr i ziem joannitom, jednak nie wszystkie posiadłości udało

im się przejąć. Nagły wzrost potęgi umożliwił joannitom pod wodzą bezwzględniego Fulko de Villareta zorganizowanie najeżdzu na wyspę Rodos, będącą formalnie pod władzą Bizancjum. Joannici zajęli i spacyfikowali całą wyspę, i utworzyli na jej terenie sprawnie zarządzane państwo zakonne. Przyjęli też nazwę Kawalerów Rodyjskich. Rycerze przesiedli się z koni na okręty, a ich państwo stało się szybko potęgą morską, kontrolującą handel we wschodniej części Morza Śródziemnego. Jego obecność była czynnikiem sprzyjającym wzrostowi zamożności włoskich miast-państw, zwłaszcza Wenecji.

Członkowie zakonu pochodzili z wielu państw Europy. Podzieleni byli na osiem grup narodowościowo-terytorialnych, zwanych językami (Langues) lub mowami. W fortcach bronionych przez zakon każda Lingua strzegła tylko jednej części murów, co wzmacniało rywalizację i konkurencję między mowami, choć z drugiej strony osłabiało jedność zakonu.

Kontrola zakonna handlu morskiego stała w sprzeczności z interesami Imperium Osmańskiego, które podejmowało ciągłe ataki na Rodos. Czwarta próba zdobycia wyspy, podjęta w 1522 roku przez wojska Sulejmana Wspaniałego powiodła się. Po sześciu miesiącach oblężenia, w dniu 22 grudnia 1522 roku, wielki mistrz Filip Villiers de l'Isle Adam został zmuszony do kapitulacji. W uznaniu dla męstwa Kawalerów sułtan pozwolił im odpłynąć z bronią i sprzętem. Zwycięzcy oddali również pokonanym honory wojskowe. Przez siedem lat zakon tułał się po różnych portach Morza Śródziemnego, aż wreszcie cesarz Karol V w 1530 roku pozwolił Kawalerom Rodyjskim osiedlić się na Malcie, gdzie zbudowali port, szpital i warownię, z której ponownie nękali okręty osmańskie. Wtedy też przyjęli używaną do dziś nazwę Kawalerów Maltańskich.

Ataki okrętów zakonnych

spowodowały szybką odpowiedź Imperium w postaci inwazji, jednak długotrwałe oblężenie Malty, tzw. Wielkie Oblężenie Malty w roku 1565 przez wojska Sulejmana Wspaniałego, nie przyniosło efektu. W roku 1566 rozpoczęto budowę miasta, mającego stać się nową stolicą. Na cześć Jeana de la Vallette, wielkiego mistrza w latach 1557–1568, dowodzącego wojskami zakonu podczas oblężenia, miasto to będące stolicą współczesnej Malty nazwano Vallettą.

Zakon stworzył na Malcie państwo zakonne równie świetnie zorganizowane jak wcześniejsze na Rodos. To późniejsze przetrwało do roku 1798, kiedy to flota Napoleona, kierująca się do Egiptu, zajęła wyspę bez większego oporu, przekształcając ją w zamorską prowincję Francji. Większość dóbr, które kawalerowie maltańscy zmuszeni byli pozostawić na Malcie, została zajęta przez wojska francuskie. Nie cofnęły się one nawet przed splądrowaniem kościołów, co wywołało bunt miejscowej ludności, początkowo przychylniej Francuzom. Kosztowności należące do zakonu wywieziono z wyspy na statku „L'Orient”, który w czasie bitwy pod Abukirem został zatopiony wraz z całym ładunkiem.

Na skutek wojen napoleońskich w Europie zakon utracił większość swoich komandorii. W roku 1800, wywołane przez Maltańczyków powstanie, wsparte przez flotę angielską i portugalską, doprowadziło do zajęcia Malty przez wojska brytyjskie. Dwa lata później między Francją i Wielką Brytanią został zawarty pokój w Amiens, którego jeden z punktów mówił o przywróceniu Malty zakonowi. Jednak rok później traktat ów został zerwany i do oddania wyspy Kawalerom Maltańskim nie doszło. Zakon ostatecznie musiał pogodzić się z jej utratą, kiedy w 1814 roku traktat paryski oficjalnie uznał brytyjskie zwierzchnictwo nad wyspą.

Po upadku Malty wielki mistrz Ferdynand von Hompesch z konwentem udał się do

austriackiego Triestu. W roku 1799 roku, po rezygnacji von Hompescha, nowym wielkim mistrzem i protektorem Kawalerów Maltańskich został car Rosji Paweł I. Od roku 1774 roku na terenie Rzeczypospolitej Obojga Narodów działał katolicki Wielki Przeorat Polski, a po rozbiorach został przekształcony we Wielki Przeorat Rosji. W tym czasie stolicą Zakonu stał się Sankt Petersburg. W 1801 roku car Paweł I został uduszony przez członków swojej świty, wśród których było czterech kawalerów maltańskich. Następny car, Aleksander I, syn Pawła I, sam zrzekł się dziedziczenia stanowiska wielkiego mistrza, a na namiestnika kawalerów maltańskich mianował baliwa Mikołaja Sałtykowa. Rada Zakonu, za zgodą protektora cara Aleksandra I, zwróciła się w 1802 roku do papieża Piusa VII o wyznaczenie nowego wielkiego mistrza. W roku 1803 papież zatwierdził wybór Jana Chrzciciela Tomasiego, wspieranego przez prawosławnego wielkiego przeorata Rosji.

Po upadku Napoleona zakon odzyskał część swoich dóbr na Sycylii i w okolicach Ferrary, jednak trudności finansowe zmusiły Kawalerów Maltańskich do ich porzucenia i przeniesienia swojej siedziby do Rzymu. W XIX wieku rozproszeni po Europie kawalerowie maltańscy zaczęli zakładać nieformalne stowarzyszenia świeckie, będące odtworzeniem dawnej struktury przeoratów. Część z nich miała charakter katolicki, część protestancki.

Obecnie wszystkie katolickie stowarzyszenia kawalerów maltańskich są oficjalnie częścią Zakonu, zaś protestanckie stowarzyszenie angielskie i niemieckie funkcjonują niezależnie, ale stale współpracują i wymieniają doświadczenia z zakonem katolickim. Zakon w swojej części katolickiej liczy dzisiaj ok. 10 tys. członków, zrzeszonych w sześciu wielkich przeoratach, 4 subprzeoratach i 45 związkach narodowych. 160 członków jest Polakami.

Opr. i fot. (Szyw)

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU RYPIŃSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Auto-moto

Autokasacja/demontaż

Absolutnie auta kupię w całości, rozbite lub na złom, odbiór lawetą, tel. 887-813-007

Nieruchomości

Działki

Sprzedam działkę budowlaną, 2180m, Sadykierz, media 80m. Tel. 668-831-692

Mieszkania

Sprzedam piękne mieszkanie w centrum miasta Wąbrzeźna. ul. 1-go Maja, jedna z głównych ulic miasta. Mieszkanie w kamienicy o powierzchni 72 m2 do remontu. 3 pokoje, kuchnia, łazienka, przedpokój. Do mieszkania należy strych i piwnica. Piękne słoneczne mieszkanie. Cena 190 000 zł do negocjacji. Tel. do kontaktu 699-905-628

Rolnictwo

Zwierzęta

Sprzedaj kurek odchowanych dostawa gratis. Tel. 503-508-148

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Strażacka 4, 87-500 Rypin
tel. 54 280 37 37
tel. 54 280 91 53
numer alarmowy 998 lub 112

Komenda Powiatowa Policji
ul. Sportowa 35
87-500 Rypin
tel. 47 753 92 00
numer alarmowy 997 lub 112

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Rypinie
ul. Warszawska 40
tel. 54 280 96 00

Starostwo Powiatowe w Rypinie
ul. Warszawska 38
tel. 54 280 24 33

Urząd Skarbowy w Rypinie
ul. Dojazdowa 10
tel. 54 280 92 10

Urząd Gminy Rogowo
Rogowo 51
tel. 54 280 16 22

Urząd Gminy w Brzuzem
Brzuzem 62
tel. 54 270 11 23
tel. 54 270 11 38
tel. 54 280 09 06

Urząd Gminy w Skrwilnie
ul. Rypińska 7
tel. 54 270 00 12

Urząd Gminy w Wąpielsku
Wąpielsk 20
tel. 56 493 83 21

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Nowy Rynek 5
87-500 Rypin
tel. 54 280 01 55

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Nowy Rynek 14
87-500 Rypin
tel. 54 280 21 44

PKS Dworzec Autobusowy
ul. Dworcowa 20
87-500 Rypin
tel. 54 280 30 73

Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Rypinie
ul. Warszawska 38a
tel. 22 250 01 15

Kultura i rekreacja

Rypiński Dom Kultury
Warszawska 8
tel. 54 280 21 56

Rypińskie Centrum Sportu
ul. Dworcowa 11
tel. 54 233 9742

Miejsko-Powiatowa
Biblioteka Publiczna w Rypinie
Warszawska 20
tel. 54 280 21 42

Oświata

Zespół Szkół nr 1
im. ks. Czesława Lisowskiego
w Rypinie
ul. Kościuszki 51
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 20 65

Zespół Szkół nr 2
im. Unii Europejskiej
w Rypinie
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 31 61

Zespół Szkół nr 3
im. Bogdana Chelmskiego w Rypinie
ul. Nowy Rynek 20
tel. 54 280 24 05

Zespół Szkół nr 4
im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu
ul. Nadróż 1
tel. 54 270 31 12

Zespół Szkół nr 5
im. ks. Jana
Twardowskiego w Rypinie
ul. Młyńska 12
tel. 54 280 36 42

Poradnia Psychologiczno
-Pedagogiczna
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 50 48
Dom Dziecka
im. Janusza Korczaka w Rypinie
ul. Mławska 54

tel. 54 280 30 55
Dom Pomocy Społecznej
„KOMBATANT” w Ugoszczu
Ugoszcz 30
87-522 Ostrowite
tel./fax: 54 270 11 33

Powiatowe Centrum
Obsługi Oświaty
ul. Warszawska 38
87-500 Rypin
tel. 54 280 39 22

Chatka Puchatka.
Punkt przedszkolny.
Pankowska J.
ul. Jana Pawła II 11
87-500 Rypin
kom. 501 024 694

Przedszkole Niezapominajka
ul. Gustawa Sommera 16
87-501 Rypin
tel. 54 280 35 16

Przedszkole nr 1
ul. Młyńska 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 57 97

Przedszkole Miejskie nr 2
ul. Wojska Polskiego 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 31 32

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Rypinie
ul. Warszawska 38 A
tel./fax: 54 280 36 41

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Warszawska 40
87-500 Rypin
tel. 54 280 96 51

Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Lipnowska 4
tel. 54 280 22 79

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd
Dróg Powiatowych
ul. Strażacka 1
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 04

Przedsiębiorstwo Komunalne
„Komes” Sp. z o.o.
ul. Elizy Orzeszkowej 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 62

Miejskie Przedsiębiorstwo
Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
ul. Mikołaja Reja
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 32

Zdrowie

Szpital Powiatowy w Rypinie
ul. 3 Maja 2
tel. 54 230 87 00

Pod Gryfem.
Apteka Spółki Eskulap
ul. Mławska 30
87-500 Rypin
tel. 54 280 59 94

Przy Przychodni. Apteka
ul. Księdza Lisowskiego 10
87-500 Rypin
tel. 54 280 40 62

DOZ Apteka dbam o zdrowie
Remedium
ul. Koszarowa 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 35 97

DOZ Apteka dbam o zdrowie
ul. Warszawska 14
87-500 Rypin
kom. 800 110 110

Apteka Społeczna na Mławskiej
Grupa Nowa Farmacja
ul. Mławska 1E
87-500 Rypin
tel. 54 236 66 88

Pod Orłem. Apteka
Spółki Eskulap
ul. Kilińskiego 7
87-500 Rypin
tel. 54 280 20 44

Pod Eskulapem s.c. Apteka.
Wieczorek B.,
Zwierzyńska I.
ul. Ogrodowa 36
87-500 Rypin

Apteka „Przy Szpitalu”
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Ostrzegali przed przestępcami

GMINA BRZUZE ➤ Na zaproszenie wójta Jana Koprowskiego w piątek 11 sierpnia dwoje funkcjonariuszy z Komendy Powiatowej Policji w Rypinie spotkało się z mieszkańcami Brzuzego, aby przestrzec ich przed zagrożeniami występującymi w sieci

Policjanci opowiedzieli o metodach działania naciągaczy i tłumaczyli jak nie dać się oszukać. Z uwagi na to, że w ostatnim czasie można zaobserwować rosnące zagrożenie związane z działalnością przestępców w sieci, policjanci podczas prelekcji skupili uwagę na cyberzagrożeniach. Tłumaczyli, że przestępcy wykorzystują coraz bardziej wyrafinowane metody, a ich celem jest wyłudzenie danych, przejęcie kont bankowych, a tym samym pieniędzy, które się na nich znajdują. Funkcjonariusze przypomnieli kilka ważnych zasad, jakimi należy się kierować, aby nie stać się ofiarą nieuczciwych ludzi.

– Przede wszystkim należy zachować czujności wobec podejrzanych wiadomości i nie

klikać w linki ani załączniki w e-mailach lub wiadomościach od nieznanych nadawców. Powinno

się używać silnych haseł i systematycznie je zmieniać. W trakcie zakupów online należy ko-

rzystać z zaufanych sklepów internetowych. Wskazane jest zachowanie ostrożności podczas

podawania swoich danych osobowych – wyjaśnia asp. sztab. Dorota Rupińska, rzeczniczka prasowa Komendy Powiatowej Policji w Rypinie, która brała udział w spotkaniu z mieszkańcami Brzuzego.

Uczestnicy zebrania obejrzeli również film profilaktyczny o przestępczej działalności w sieci. Z kolei druhowie z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rypinie mówili o tym, jak chronić swoje mienie przed ogniem. W następnym wydaniu „CRY” podamy przykłady wiadomości, jakie możemy otrzymywać od oszustów usiłujących dostać się do naszego konta bankowego albo wyłudzać dane osobowe.

(jd), fot. KPP Rypin

TYGODNIK REGIONU
RYPIŃSKIEGO

CRY

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Emerytura po śmierci. Kiedy można ją zatrzymać?

REGION ▶ Prawo do emerytury czy renty ustaje wraz ze śmiercią osoby uprawnionej. Członkowie rodziny mogą jednak otrzymać ostatnie świadczenie zmarłego, jeśli ono mu przysługiwało. ZUS wyjaśnia, kiedy emeryturę lub rentę po zmarłym można zatrzymać, a kiedy trzeba ją oddać do ZUS-u

Nie zawsze trzeba zwracać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych emeryturę lub rentę po zmarłym. – Jeśli przyniósł ją listonosz, gdy uprawniony jeszcze żył, to świadczenie można zatrzymać. Natomiast po śmierci emeryta, czy rencisty rodzina nie powinna już przyjmować pieniędzy od listonosza, bo jeśli to zrobi, to będzie musiała zwrócić świadczenie do ZUS-u. ZUS upomni się o pieniądze i będzie dochodził zwrotu wypłaconej kwoty – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Jeśli to było świadczenie, które zmarłemu przysługiwało, czyli za miesiąc, w którym zmarł – bez względu na to, czy śmierć nastąpiła pierwszego dnia miesiąca, czy w jego połowie, to uprawnieni członkowie rodziny mogą złożyć wniosek do ZUS-u o wypłatę tzw. niezrealizowanego świadczenia. ZUS wyda formalną decyzję i przekaże pieniądze osobom uprawnionym.

Aby uzyskać niezrealizowane świadczenie wniosek (druk ENS) należy złożyć w ciągu 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której przysługiwało świadczenie.

Kiedy trzeba zwrócić emeryturę przekazaną na rachunek

bankowy

Nieco inaczej jest, gdy świadczenie wpływa po śmierci na konto bankowe. Obowiązek zwrotu dotyczy tych emerytur czy rent, które zostały wypłacone za miesiące następujące po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć emeryta czy rencisty. Jeśli np. ktoś zmarł 1 sierpnia, a wypłatę emerytury ma na 10 sierpnia, to ZUS nie będzie dochodził zwrotu świadczenia za sierpień, uznając je za należne, ale będzie dochodził zwrotu za wrzesień jako nienależne świadczenie.

Może być też taka sytuacja, gdy wypłata emerytury za czer-

wiec była na 1 czerwca, osoba zmarła 25 czerwca a na jej konto 30 czerwca wpłynęła emerytura za lipiec z uwagi, że termin płatności świadczenia przypadał w weekend. W takiej sytuacji emeryturę za lipiec, która wpłynęła w czerwcu, trzeba oddać.

Co to jest niezrealizowane świadczenie z ZUS

Niezrealizowane świadczenie to takie, do którego zmarła osoba była uprawniona przed śmiercią, ale go nie pobrała lub nie zostało ono jej wypłacone. Jeżeli np. ktoś zmarł 1 lipca i ZUS nie wypłacił świadczenia, bo otrzymał informację o śmierci, to niezrealizo-

waną emeryturę można wypłacić członkom rodziny tej osoby – ale wyłącznie na ich wniosek.

– Niezrealizowane świadczenie to również takie, gdy osoba złożyła wniosek o emeryturę lub rentę i zmarła, zanim ZUS wydał decyzję przyznającą świadczenie. Dotyczy to także sytuacji, gdy osoba zmarła, zanim ZUS rozpatrzył wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury lub renty. Należność przysługująca zmarłemu może być wypłacona uprawnionemu członkowi rodziny w ramach niezrealizowanego świadczenia – tłumaczy Krystyna Michałek.

Komu przysługuje wypłata niezrealizowanego świadczenia

W pierwszej kolejności prawo do niezrealizowanych świadczeń mają – mąż, żona lub dzieci zmarłego, jeśli prowadziły z nim wspólne gospodarstwo domowe. W drugiej kolejności mogą wystąpić małżonkowie i dzieci, z którymi zmarły nie prowadził gospodarstwa domowego, a w razie braku małżonka, dzieci, z którymi zmarła osoba prowadziła wspólne gospodarstwo domowe. W dalszej kolejności o niezrealizowane świadczenie mogą ubiegać się inni członkowie rodziny uprawnieni do renty rodzinnej lub ci, na których utrzymaniu pozostawała osoba zmarła, w razie braku wymienionych wyżej małżonka i dzieci.

Jakie trzeba złożyć dokumenty

Dokumenty, na podstawie których ZUS ustali uprawnienia do niezrealizowanych świadczeń, to w szczególności: odpis aktu zgonu, odpis aktu małżeństwa – w przypadku małżonka, odpis aktu urodzenia – w przypadku dzieci, środki dowodowe potwierdzające fakt prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego lub fakt przyczyniania się do utrzymywania osoby zmarłej.

(red), fot. ZUS

Region

800 plus – to już pewne!

Od 1 stycznia 2024 r. kwota świadczenia wychowawczego dla wszystkich uprawnionych zostanie podniesiona z 500 zł do 800 zł. ZUS podwyższy świadczenia z urzędu, bez potrzeby składania nowego wniosku.

Obecnie z programu „Rodzina 500 plus” korzysta ponad 6,5 miliona dzieci, w województwie kujawsko-pomorskim niemal 337 tys. Świadczenie

wychowawcze przysługuje w wysokości 500 zł do ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

– Od nowego roku kwota

świadczenia wychowawczego wzrośnie o 300 zł i będzie wynosić 800 zł. Dla rodziców i opiekunów oznacza to, że na ich konta będzie wpływać rocz-

nie o 3600 zł więcej środków przeznaczonych na utrzymanie dziecka. Przy dwójce dzieci jest to 7200 zł, a trójce – 10 800 zł – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Nie trzeba składać nowego wniosku, aby otrzymać wyższe świadczenie. ZUS po 1 stycznia 2024 r. będzie wypłacał świadczenia wychowawcze w nowej wysokości. Nastąpi to automatycznie i obejmie wszystkich uprawnionych, którzy złożyli wnioski o 500 plus w obecnym okresie świadczeniowym. Wszystkie inne zasady funkcyj-

nowania programu pozostaną bez zmian.

Świadczenie w nowej kwocie będzie wypłacane od stycznia aż do maja 2024 r. Nabór wniosków o świadczenie wychowawcze na kolejny okres, trwający od 1 czerwca 2024 r. do 31 maja 2025 r. rozpocznie się od 1 lutego 2024 r. Wnioski o świadczenie przyjmowane są jedynie elektronicznie: przez aplikację mobilną mZUS, na Platformie Usług Elektronicznych ZUS, na portalu Emp@tia albo przez bankowość elektroniczną.

(red), fot. ZUS

Co robimy, zamiast wypoczywać?

REGION ▶ Wyjazdy na wakacje za granicę, prace remontowe, udział w kursie lotnictwa, sprzedaż internetowa, czy dodatkowa praca zawodowa – to tylko niektóre z aktywności osób przyłapanych na niewłaściwym wykorzystywaniu zwolnienia lekarskiego. ZUS podsumował wyniki kontroli zwolnień w pierwszym półroczu tego roku

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma ustawy obowiązujące prowdzić kontrole zwolnień lekarskich, co też regularnie czyni. Ma również obowiązek zmniejszyć świadczenie chorobowe do 100 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, gdy ustali tytuł ubezpieczenia. – Tylko w pierwszym półroczu tego roku w województwie kujawsko-pomorskim kwota obniżonych i cofniętych świadczeń chorobowych po kontroli zwolnień lekarskich przekroczyła 4,7 mln zł, w skali kraju 85,8 mln zł – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

ZUS prowadzi dwa rodzaje kontroli zwolnień. Pierwszy dotyczy ich wykorzystywania, drugi orzekania o czasowej niezdolności do pracy. Przy kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich pracownicy ZUS-u sprawdzają, czy osoba korzystająca ze zwolnienia nie świadczy pracy lub nie wykonuje innych czynności, które są niezgodne z zaleceniami lekarza i mogą utrudnić powrót do zdrowia.

– Jeżeli tak jest, to ZUS wstrzymuje wypłatę świadczenia, a jeżeli zostało już wypłacone, nakazuje jego zwrot. Natomiast w przypadku sprawowania opieki, dodatkowo jest ustalane, czy w okresie orzeczonej niezdolności do pracy są poza ubezpieczonym inni członkowie rodziny mogący zapewnić opiekę dziecku

lub choremu członkowi rodziny. Nie dotyczy to opieki nad chorym dzieckiem w wieku do lat 2 – wyjaśnia rzeczniczka.

W przypadku kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy lekarze orzecznicy ZUS weryfikują czy osoba na zwolnieniu lekarskim nadal jest chora i niezbędna jest kontynuacja zwolnienia, czy też należy zwolnienie skrócić. Jeśli okaże się, że kontrolowany jest już zdrowy, to dochodzi do skrócenia zwolnienia lekarskiego. W takiej sytuacji osoba badana zachowuje prawo do świadczenia chorobowego tylko do dnia badania.

ZUS podsumował kontrole zwolnień

Tylko w pierwszym półroczu tego roku dwa oddziały ZUS w woj. kujawsko-pomorskim przeprowa-

dziły 15,5 tys. kontroli zwolnień lekarskich. W ich wyniku zostało wydanych 728 decyzji wstrzymujących dalszą wypłatę zasiłków chorobowych. Kwota wstrzymanych z tego tytułu zasiłków wyniosła 617 tys. zł. ZUS obniżył także wysokość świadczeń chorobowych do 100 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia 1,8 tys. osobom, którym ustalił tytuł do ubezpieczenia. Kwota ograniczonych wypłat przekroczyła 4,1 mln zł. W sumie w naszym regionie wstrzymano lub obniżono świadczenia chorobowe na kwotę 4,7 mln zł.

Natomiast w całej Polsce ZUS przeprowadził 222,9 tys. kontroli osób posiadających zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy. Zakończyły się one wydaniem 14,1 tys. decyzji wstrzymujących dalszą

wypłatę zasiłków chorobowych na kwotę 12,3 mln zł. Po ustaniu tytułu ubezpieczenia ZUS obniżył wypłaty o 73,5 mln zł, a dotyczyło to 49,9 tys. osób. Łączna kwota obniżonych i cofniętych świadczeń chorobowych w tym okresie wyniosła 85,8 mln zł.

Na chorobowym pracują, remontują, wyjeżdżają na wakacje

Niestety, wciąż są osoby, które korzystają ze zwolnienia lekarskiego niezgodnie z jego celem, dorabiając w tym czasie u drugiego pracodawcy, remontując mieszkanie, dach, prowadząc własny biznes, czy wyjeżdżając na wakacje np. za granicę. Wśród osób, które w ostatnim czasie musiały zwrócić zasiłek chorobowy były pan, który w trakcie zwolnienia wykonywał inną pracę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, tj. przyjmował zapisy

i wykonywał zabiegi fizjoterapeutyczne. Jeden z przyłapanych panów prowadził samochód za kolegę, który pracuje w firmie kurierskiej. Inny ubezpieczony w trakcie zwolnienia uczęszczał na kurs lotnictwa. Kolejny ubezpieczony w trakcie pobierania zasiłku opiekuńczego nad chorym członkiem rodziny wykonywał prace w gospodarstwie rolnym rodziców, tj. jeździł traktorem po polu. Zasiłek chorobowy za cały okres zwolnienia lekarskiego straciła również pewna pani, która w trakcie zwolnienia wyjechała na wakacje za granicę.

Niezwykle pomocnym narzędziem w ujawnianiu nieprawidłowości są elektroniczne zwolnienia lekarskie. Pozwalają one na bieżąco weryfikować wpływające e-ZLA oraz skuteczniej reagować na potencjalne nadużycia. W tych działaniach wspierają instytucję sami klienci ZUS, którzy bardzo często informują o niewłaściwym wykorzystaniu zwolnienia lekarskiego przez swoich kolegów z pracy, sąsiadów, czy też osób z bliskiego otoczenia.

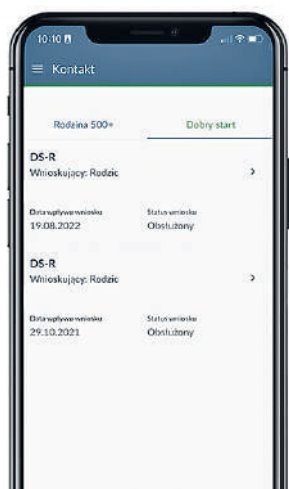
ZUS przypomina, że kontrolę wykorzystywania zwolnień lekarskich mogą przeprowadzić także pracodawcy, którzy zatrudniają powyżej 20 ubezpieczonych. Najczęściej takie kontrole wykonują pracownicy działu kadr.

(red), fot. ZUS

Region

ZUS zachęca do korzystania z aplikacji mZUS

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przypomina, że wszystkie wnioski o świadczenia dla rodzin można szybko i sprawnie złożyć przez aplikację mobilną mZUS. Wystarczy zainstalować ją na smartfonie i powiązać ze swoim kontem na PUE ZUS.

Za pośrednictwem aplikacji mZUS rodzice nie tylko mogą złożyć wniosek o świadczenie wychowawcze 500+, 300+ z pro-

gramu „Dobry Start”, żłobkowe, czy kapitał opiekuńczy. – Mogą również sprawdzić, co dzieje się z wnioskiem, podejrzeć

dane o wypłatach, czy napisać wiadomość do ZUS-u i odczytać odpowiedź na nią. Nawiążą również telefoniczny kontakt z infolinią ZUS, a także umówią wizytę w placówce ZUS. Aplikacja daje również możliwość, aby działać w imieniu osoby, która nadała upoważnienie do PUE ZUS – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Aby móc korzystać z tych wszystkich udogodnień, jakie daje aplikacja mobilna mZUS, trzeba pobrać ją ze sklepów Google Play oraz App Store. Następnie po zainstalowaniu

jej na smartfonie lub tablecie – trzeba połączyć ze swoim profilem na PUE ZUS. Bez posiadania profilu PUE nie można korzystać z aplikacji.

W jaki sposób założyć samemu profil PUE ZUS?

Osoby, które nie mają jeszcze konta na PUE ZUS, mogą je założyć w kilka minut. Wystarczy wejść na stronę zus.pl i kliknąć przycisk [Zarejestruj w PUE]. Następnie należy wybrać sposób rejestracji np. za pomocą metod z portalu login.gov.pl (profil zaufany, m-obywatel, bankowość elektroniczna, e-dowód), kwalifikowanego podpisu elektronicznego, czy za pomocą

bankowości elektronicznej banku, który świadczy taką usługę wspólnie z ZUS tj. BOŚ Bank, Citi handlowy, ING Bank Śląski, Millennium oraz PKO Bank Polski (iPKO, Inteligo).

Profil PUE można też założyć, korzystając z formularza rejestracji, ale wówczas w ciągu 7 dni od dokonania rejestracji konieczna będzie wizyta w ZUS w celu potwierdzenia swojej tożsamości. Tożsamość można także potwierdzić w trakcie e-wizyty. Pracownik ZUS poprosi o okazanie dokumentu tożsamości.

(red)
fot. ZUS

Dożynki – co, gdzie, kiedy?

POWIAT ▶ Święto plonów obchodzą wszystkie gminy, a podsumowaniem są dożynki powiatowe organizowane przez starostwo podczas Agry. Można wtedy wygrać sprzęt AGD, nawet znacznej wartości, jeśli się wyczaruje najpiękniejszy wieniec dożynkowy

Na najważniejsze rolnicze święto samorządy przygotowały dużo atrakcji. Poniżej zamieszczamy in-

formacje dotyczące święta plonów w poszczególnych gminach. Dożynki powiatowe odbędą się

w niedzielę 10 września na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rypinie podczas targów rol-

niczych Agri. Na dzień zamknięcia tego wydania CRY, nie było informacji na stronach gminy Skrwilno

odnośnie tegorocznych dożynek.

Tekst i fot. (jd)

Gmina Wąpielsk

Dożynki odbędą się w niedzielę 20 sierpnia przy świetlicy wiejskiej w Ruszkowie.

- 13.30** – formowanie korowodu przy figurze w Ruszkowie.
 - 13.45** – przemarsz korowodu na plac przy świetlicy.
 - 14.00** – msza święta dziękczynna za tegoroczne plony.
 - 15.00** – przywitanie gości i przemówienia, wręczenie stypendiów uzdolnionym uczniom, inscenizacja okolicznościowa w wykonaniu uczniów szkoły Podstawowej w Wąpielsku
 - 16.00** – występy artystyczne, atrakcje i konkursy dla dzieci i dorosłych
 - 19.00** – zabawa.
- Poza tym wystawa wieńców dożynkowych, strefa kulinarna, stoiska kół gospodyń wiejskich, atrakcje dla dzieci.

Gmina Brzuze

Dożynki odbędą się w sobotę 26 sierpnia w parku w Ostrowitem.

- 12.30** – wymarsz korowodu spod Domu Kultury Osada do kościoła.
- 13.00** – msza święta dziękczynna z udziałem pocztów sztandarowych OSP, poświęcenie chleba i wieńców dożynkowych, wystąpienie wójta gminy.
- 14.30** – wymarsz korowodu na teren przy Szkole Podstawowej.
- 15.00** – konkurs na najpiękniejszy wieniec dożynkowy, występy uczniów szkół podstawowych, Klubu Seniora Przysań, zespołów Senior Band i Sami Swoi, przedstawienie w wykonaniu Teatru na Roli, koncert niespodzianka zespołu Dobrzyńska Cyganeria. Poza tym atrakcje dla dzieci, gry, konkursy, stoiska informacyjne i kół gospodyń wiejskich, prezentacja sprzętu strażackiego, kino mobilne.
- 20.00** – zabawa taneczna do której zagra zespół Select.

Gmina Rypin

Dożynki odbędą się w sobotę 26 sierpnia w Borzyminie.

- 12.45** – zbiórka na skwerze przy altanie.
 - 12.55** – przemarsz korowodu.
 - 13.00** – msza święta dożynkowa na dziedzińcu szkolnym.
 - 13.50** – odegranie hymnu państwowego.
 - 13.55** – powitanie gości, przemówienia.
 - 14.30** – uhonorowanie najlepszych rolników.
 - 15.00** – koncert Miejskiej Orkiestry dętej z Rypina.
 - 15.30** – występ uczniów Szkoły Podstawowej w Borzyminie.
 - 16.00** – występ kapeli Sami Swoi.
 - 16.00** – rozpoczęcie Turnieju Piłki Nożnej im. Janusza Małeckiego
 - 16.40** – występ zespołu Senior Band.
 - 19.00** – początek zabawy tanecznej przy świetlicy w Borzyminie.
- Poza tym występy artystyczne, strefa zabaw dla dzieci, stoiska wystawiennicze i gastronomiczne, produkty lokalne, ekspozycja i degustacja wyrobów kół gospodyń wiejskich.

Gmina Rogowo

Miejszem dożynek, które odbędą się w sobotę 2 września będzie boisko w Rogowie.

- 12.45** – ustawienie korowodu.
- 13.00** – msza święta dziękczynna.
- 14.00** – uroczyste otwarcie z przemówieniami gospodarzy i gości.
- 14.30** – podsumowanie przedsięwzięcia „Sztuka idzie za chlebem”
- 15.30** – Sołtysiada – rywalizowanie sołectw.
- 18.00** – zabawa taneczna do której zagra zespół Sax-Budz. Poza tym degustacja potraw przygotowanych przez koła gospodyń wiejskich, stoiska tematyczne, atrakcje dla dzieci.
- 20.00** – zabawa taneczna do której zagra zespół Select.

